

til at forhandle om saadanne Stridsspørgsmaal, at Forhandlingerne trak i Langdrag. Jeg er fuldstændig enig med den højtærede Konseilspræsident i denne Opfattelse. Netop af den Grund, han anførte, vilde det være urigtigt at gaa til en Forhandling om Grundlovsparagrafferne i Almindelighed. Men med Hensyn til § 77, som jeg har nævnt, forholder det sig helt anderledes, idet det kirkelige Udvalg har udtalt et bestemt Ønske om, at denne Paragraf maatte blive ændret, saa snart der blev Lejlighed dertil. Med Formandens Tilladelse skal jeg oplæse, hvad det kirkelige Udvalg har sagt derom, det er kun et ganske kort Citat: „Det kirkelige Udvalg opfordrer det høje Ministerium til, naar der bliver Tale om Grundlovsændringer, da ogsaa i Religionsfrihedens Interesse at søge Grundlovens § 77 ændret saaledes, at de, der hverken er Medlemmer af Folkekirken eller et anerkendt Trossamfund, fritages for den Ydelse til Skolevæsenet, der ved ovennævnte Paragraf er paalagt dem“. Denne Henstilling til Ministeriet blev vedtaget i det kirkelige Udvalg enstemmigt, og jeg gaar ud fra, at dersom man i det kommende Udvalg vil optage en Forhandling om denne Sag, vil det vise sig, at der ikke er et eneste Medlem af Udvalget og heller ikke af noget af Tingene, der vilde modsætte sig, at man ændrede denne Paragraf. Paragraffen hører ikke til de Stridsspørgsmaal, hvorom den højtærede Konseilspræsident sagde, at man skulde vogte sig for at komme i Lag med dem.

Derefter skal jeg gaa over til det, som jeg egentlig havde tænkt mig at tale om — paa den ene Side: Forholdet mellem Tingene, paa den anden Side: den Maade, Landstingets snarest bør sammensættes paa. Jeg skal i denne Forbindelse ikke indlade mig paa at tale om Sammensætningen af Folketinget. Der er talt saa meget herom, at der ingen Grund er til yderligere at komme ind derpaa. Med Hensyn til Forholdet mellem Tingene skal jeg da sige, ligesom det er sagt af den ærede Ordfører for Venstre (Slebsager), at Landstinget bør virke regulerende paa Sagernes Gang, eller, som jeg ogsaa kunde udtrykke det, det bør virke tilbageholdende overfor Folketinget. Thi skal man overhovedet have to Ting, bør Forholdet ordnes saaledes, at det ene Ting ikke blot ikke bliver et absolut Ekko af det andet, men det maa ordnes saaledes, at det ene Ting virker tilbageholdende, regulerende i Forhold til det andet Ting. Hvis det ikke blev Tilfældet, indser jeg ikke, af hvilken

Grund man skulde søge at opretholde to Ting. Men det skulde heller ikke være saaledes, at Landstinget kom i Modstrid med Folketinget, saa at Gnidningsmodstanden blev synderlig stor. Vi har desværre haft sørgelige Erfaringer for, hvad slikt kan føre til. Havde der ikke været en saa stor Modsætning mellem de to Ting, som der faktisk er, var vi sikkert aldrig komne ud i saadanne Forhold, som vi havde i Provisorietiden. Forskellen er nu for stor, og den Omstændighed, at Forskellen er saa stor, at der bliver stærk Gnidningsmodstand mellem de to Ting, virker ingenlunde hen til, at Forfatningen kan pleje de konservative Interesser, tværtimod: Tilstanden virker i modsat Retning, den virker hen til, at Landstinget gør Folketinget mere radikalt, end det ellers vilde være. En Forskel mellem de to Ting maa der være, men Forskellen maa ikke være saa stor, at Gnidningsmodstanden bevirker, at det ene Ting driver det andet ud i Yderligheder.

Era dette Synspunkt er der særdeles god Grund til at søge at gennemføre en Forandring af Landstinget. Og Spørgsmaalet er da, hvorledes denne Forandring skal gennemføres. Den højtærede Konseilspræsident sagde i den meget smukke og yelformede Tale, han holdt ved Forelæggelsen forleden, at man skulde gennemføre almindelig Valgret til begge Ting. Heri giver jeg den højtærede Konseilspræsident Medhold. Jeg tror endog at turde sige, at der er ikke et eneste Medlem tilhørende Venstre, som ikke er enig i den Betragtning, at det er den lige og almindelige Valgret, der skal gennemføres ogsaa for Landstinget. Men, sagde den højtærede Konseilspræsident, man kunde gennemføre dette paa forskellig Maade. Han lod til at mene, at der kun var to Maader, hvorpaa det kunde gennemføres, eller i hvert Fald kun to Maader, der kunde være Tale om. Den højtærede Konseilspræsident sagde saaledes — jeg tør maaske oplæse hans Ord —: „Angaaende Spørgsmaalet om, hvem der da skal vælge Landstinget, har der efter Regeringens Skøn kun været to Alternativer at vælge mellem: enten at fastsætte en Aldersgrænse ved 40 eller 35 Aars Alderen for dem, der skal have Stemmeret ved Valg til Landstinget, eller at følge den i Juni-Grundlovens § 44 anviste Vej,“ den Vej, som Ministeriet er gaaet. Jeg vil til denne Udtalelse sige, at jeg tror, den højtærede Konseilspræsident har fuldstændig Ret i, at der i Virkeligheden kun kan være